

נובמבר 2018

שדה תעופה בינלאומי משלים לנתב"ג

עמדת החברה להגנת הטבע

רקע

ביום 7 לאוקטובר 2014, הפכה ממשלת ישראל את החלטתה מיולי 2011 להקמת שדה תעופה משלים לנתב"ג בנבטים, והנחתה לקדם שדה תעופה משלים לנתב"ג במרחב בסיס רמת-דוד בעמק יזרעאל והשטחים הסמוכים לו. לשם כך הורתה הממשלה לשר התחבורה לפעול להקמת השדה, ולהקים צוות היגוי להסרת חסמים, קידום התכנון, קביעת אבני דרך והעמדת תקציבים. במקביל להחלטת הממשלה הנ"ל, החליטה המועצה הארצית לתכנון ובניה לבחון, בנוסף לחלופת רמת-דוד, את חלופת ההקמה של שדה התעופה המשלים בנבטים שבנגב. בהתאם לכך אישרה המועצה הארצית את הנחיות המשרד להגנת הסביבה לעריכת תסקיר השפעה על הסביבה לבחינת שתי החלופות: נבטים ורמת-דוד.

מבחינת החלופות שערכה החברה להגנת הטבע עולה כי:

מבחינה כלכלית-חברתית חלופת נבטים מהווה הזדמנות להביא לקפיצת מדרגה בפיתוח הכלכלי של מרחב צפון הנגב, והעיר באר שבע כמטרופולין שבו, ובכך להביא לתוספת תעסוקה באזור זה, המאופיין באחוזי אבטלה מהגבוהים בארץ.

מבחינת זמינות ועלויות הקמה לחלופת נבטים ישנו יתרון שכן מדובר על שדה קיים החולש על שטח גדול, והכולל מבנים ומסלול סלול שמתאימים ומורשים לשימוש לטיסות בינלאומיות, שכן למטרה זו הוא נבנה, ונקבע ככזה בתמ"א 15; זאת בעוד חלופת רמת דוד תדרוש התאמות רבות וככל הנראה גם חריגה מעבר לגדר הבסיס הקיים.

מההיבט של שטחים פתוחים, שמירת טבע ואקולוגיה באתר נבטים מדובר על שדה במרחב של מתקן קיים, המחובר לתשתיות, ושערוך במידה רבה לקבל שדה בינלאומי, ולכן צפויה פגיעה פחותה בטבע.

אתר רמת דוד, מנגד, אמנם מתבסס על הבסיס הצבאי, אך הוא יצריך פיתוח משמעותי ביחס לבסיס הקיים ופריסת תשתיות תחבורה, על מנת לחבר את האתר למערכת הארצית. פיתוח זה ישפיע לרעה גם על החקלאות הענפה שמאפיינת את העמק. חשש נוסף נובע מכך שאתר רמת דוד מאופיין בפעילות רבה של בעלי כנף והקמת שדה התעופה יוביל לפגיעה באתרים מושכי ציפורים בשל ייבוש מאגרים קיימים. הפעילות הרבה של בעלי כנף אף מהווה סכנה לבטיחות טיסה בשל סכנת התנגשות.

בהיבט הציבורי עולה תמיכה נרחבת בחלופת נבטים, הן בקרב הרשויות בצפון והן בקרב הרשויות בדרום, והן בקרב התושבים בשני מרחבים אלה.

לסיכום

- א. בחינת החלופות לשדה התעופה המשלים מורכבת מנושאים רבים, ובהם גם ההשלכות הסביבתיות. ברור כי להקמת שדה תעופה תהיה השלכה על המערכות הטבעיות הסובבות בשתי החלופות אך בשל אופי המרחב ואיכות והיקף התשתיות הקיימות, עולה בבירור ההעדפה לאתר נבטים. יש להדגיש כי גם באתר נבטים, באם ייבחר, יהיה צורך לעשות מאמץ לשמר ככל הניתן את התפקוד של השטחים הטבעיים של הלס הסובבים את התשתיות הקיימות ונמצאים בתוך גדר הבסיס.
- ב. לחלופת נבטים יתרונות רבים ובולטים בהיבטים הכלכליים, החברתיים והציבוריים.
- ג. לאור כל זאת, יש לעשות את כל הנדרש על מנת להסיר את המגבלה והוויטו, למעשה, שהטיל חיל האוויר על אתר זה. מדובר בפרויקט לאומי חשוב ביותר אשר למיקומו שיקולים רבים, ואין לתת לשיקול אחד להכריע כנגד כל שאר השיקולים, אשר מצביעים באופן מובהק לטובת חלופת נבטים.

